

Zagraj w hokeja z ładunkami elektrycznymi

Dokumentacja

Kamil Sikora, Maciej Ładoś, Michał Bar

April 2020

Spis treści

1	Opis projektu	3
2	Model fizyczny	3
3	Model symulacyjny	4
4	Implementacja	5
4.1	Struktura kodu	5
4.2	Wybrane stałe	5
4.3	Wybrane modele i ich metody	5
4.4	Kontrollery	7
5	Literatura	8

1 Opis projektu

Projekt polega na symulacji gry w hokeja z dodatnio naładowanym krążkiem poruszającym jedynie poprzez wpływ innych ładunków elektrycznych. Gracz sam decyduje o rozmieszczeniu ładunków. Celem gry jest umieszczenie krążka w bramce. Gra kończy się po strzeleniu gola lub dotknięciu przez krążek któregoś z ładunków bądź przeszkód.

Projekt zdecydowaliśmy się wykonać w JavaScript

2 Model fizyczny

Fizyka w grze jest oparta na prawie Coulomba, którego treść brzmi: Siła wzajemnego oddziaływania dwóch naładowanych cząstek jest wprost proporcjonalna do iloczynu wartości tych ładunków i odwrotnie proporcjonalna do kwadratu odległości między nimi.

$$F = k \frac{q_1 \cdot q_2}{r^2}$$

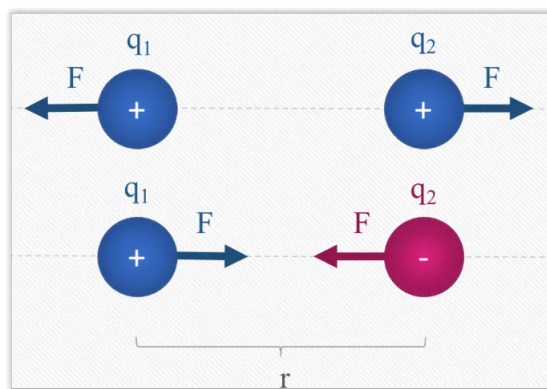
F - siła elektrostatyczna

q_1, q_2 - ładunki elektryczne

r - odległość

k - stała elektrostatyczna w przybliżeniu równa $9 \cdot 10^9 \frac{N \cdot m^2}{C^2}$

Oba ładunki mają również masę, lecz w świecie cząstek, atomów i cząsteczek chemicznych, możemy całkowicie zaniedbać ich wzajemne oddziaływania grawitacyjne.

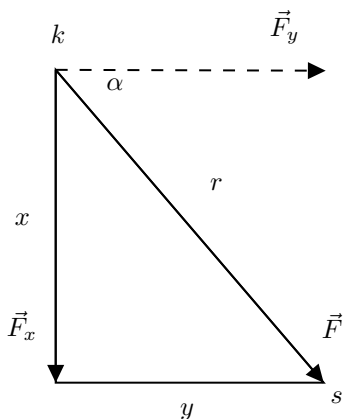
Rysunek 1: Prawo Coulomba- oddziaływanie ładunków

3 Model symulacyjny

Nasza symulacja operuje w płaszczyźnie dwuwymiarowej. Każdy obiekt będzie posiadał dwie współrzędne - x i y . Odległość między ciałami może być zatem wyznaczona jako odległość punktów na płaszczyźnie.

$$r = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}$$

W celu uproszczenia obliczeń siłę \vec{F} oddziałującą na ładunki rozkładamy na składowe \vec{F}_x oraz \vec{F}_y . Zakładamy, że środkiem naszego układu współrzędnych będzie krążek – pozwoli nam to na skorzystanie z funkcji trygonometrycznych do wyliczenia tych składowych.

Korzystając z funkcji trygonometrycznych otrzymamy:

$$\sin \alpha = \frac{\vec{F}_x}{r} = \frac{x}{r} \quad \cos \alpha = \frac{\vec{F}_y}{r} = \frac{y}{r}$$

Przyjmujemy, że wartości ładunków są takie same, więc pomijamy je w obliczeniach. Wyprowadzamy wzory na składowe:

$$\vec{F}_x = \frac{\sin \alpha}{r^2} \quad \vec{F}_y = \frac{\cos \alpha}{r^2}$$

Korzystając z II zasady dynamiki Newtona, wyprowadzamy wzór na przyspieszenie ładunku:

$$F = m \cdot a \Rightarrow a = \frac{F}{m}$$

Ostatecznie wzory:

$$a_x = k \cdot \frac{\sin \alpha}{m \cdot r^2} \quad a_y = k \cdot \frac{\cos \alpha}{m \cdot r^2}$$

4 Implementacja

4.1 Struktura kodu

1. `const` - folder zawiera pliki przechowujące wszelkie stałe wykorzystywane w programie
2. `assets` - folder z plikami graficznymi oraz plikiem `css`
3. `controllers` - są tu zawarte klasy obsługujące interakcje klienta z programem oraz akcje wykonywane przez program
4. `events` - zawiera klasę która zapewnia obsługę zdarzeń w grze
5. `extensions` - folder z rozszerzeniami wykorzystywanymi w programie
6. `models` - zawarte są tu wszelkie klasy tworzące obiekty w grze oraz podfolder `physics`, który przechowuje obiekty fizyczne oraz model fizyczny testy

4.2 Wybrane stałe

1. `COULOMB_FORCE_FACTOR` - odpowiada stałej k z obliczeń z sekcji 'Model Symulacyjny'
2. `CHARGE_MIN_DISTANCE` - minimalna odległość na jakiej utrzymywane są ładunki, aby nie dopuścić do współistnienia krążka i ładunku w tym samym miejscu i czasie zgodnie z zasadą Pauliego. W związku z tym zakładamy w naszym modelu dystans między ładunkami na minimum 25 jednostek odległości
3. `PUCK_VELOCITY_DIVIDER` - dzielnik prędkości aby wizualizacja symulacji była lepiej dostrzegalna

4.3 Wybrane modele i ich metody

1. `BoundingBox` - główna klasa zapewniająca ruch oraz kolizje obiektów na planszy. Jej pola to x, y składowe położenia oraz szerokość *width* i wysokość *height* obiektu.
Zawiera trzy metody do obsługi kolizji: *touches()*, *contains()*, *intersects()*.
move() przypisuje nowe położenie obiektu na podstawie przekazanych parametrów dotyczących przemieszczenia.
distance() oblicza dystans między obiektami w grze.
2. `GameObject` - rozszerza *BoundingBox*, bazowa abstrakcyjna klasa dla wielu modeli w grze. Deklaruje metody *update()*, *render()*.
3. `Group` - klasa implementująca działania na tablicach obiektów tworzonych jako grupy w grze

4. HockeyGoal - klasa implementująca rysowanie bramki na podstawie tworzonoego *BoundingBox*
5. Obstacle - klasa dzięki która tworzy i renderuje przeszkody w grze
6. Trace - klasa wykorzystywana przez klasę *Puck* do rysowania trasy krążka
7. ElectricCharge - bazowa klasa dla klas *NegativeCharge*, *PositiveCharge* tworząca odpowiedni ładunek na podstawie przekazanego typu *type*. Typ jest zawarty domyślnie w konstruktorach klas *NegativeCharge*, *PositiveCharge*.
8. Puck - klasa dziedzicząca po *ElectricCharge* tworząca krążek jako ładunek ujemny lub dodatni.
Krążek posiada własną masę *mass* oraz promień *radius*.
acceleration, *velocity* to odpowiednio przyspieszenie i prędkość krążka potrzebne do wyznaczania jego ruchu.
trace gdzie przypisany jest obiekt klasy *Trace* oraz *traceIsActive* dotyczą możliwości rysowania przebytej przez krążek trasy.
update(), *render()* zapewniają odpowiednio ruch oraz rysowanie krążka.
9. CoulumbForce - klasa implementująca obliczenia modelu fizycznego. Oblicza przyspieszenie krążka na podstawie siły między dwoma przekazanymi ładunkami. Jej obiekt jest tworzony podczas dodawania ładunku w *GameController* i dodawany do *forces* w klasie *Game*

```
calculate() {  
    this.displacement = {  
        x: this.charge2.x - this.charge1.x,  
        y: this.charge2.y - this.charge1.y,  
    };  
  
    this.r = Math.max(this.charge1.distance(this.charge2), CHARGE_MIN_DISTANCE);  
    this.rCube = Math.pow(this.r, 3);  
  
    this.x = this.calculateComposite(this.displacement.x);  
    this.y = this.calculateComposite(this.displacement.y);  
}
```

Rysunek 2: Funkcja *calculate* obliczająca przyspieszenie krążka na podstawie siły między ładunkami

calculate - główna funkcja obliczająca przyspieszenie wypadkowe krążka, wykorzystywana w *updateForces()* w *Game*

displacement przechowuje przemieszczenie między krążkiem a ładunkiem dla danych składowych

r odległość między krążkiem a ładunkiem

rCube odległość podniesiona do sześciu, upraszcza obliczenia w *calculateComposite*

x,y składowe wyznaczonej siły

```
calculateComposite(displacement) {  
    return (  
        (COULOMB_FORCE_FACTOR *  
         this.charge1.getSign() *  
         this.charge2.getSign() *  
         displacement) /  
        (this.rCube * this.charge2.mass)  
    );  
}
```

Rysunek 3: pomocnicza funkcja wyznaczająca przyspieszenie

calculateComposite() funkcja oblicza przyspieszenie dla podanego przemieszczenia składowego.

Odpowiednik w modelu fizycznym

$$a_x = k \cdot \frac{\sin \alpha}{m \cdot r^2} \quad a_y = k \cdot \frac{\cos \alpha}{m \cdot r^2}$$

Odpowiednikiem sinusa lub cosinusa jest $\frac{displacement}{r}$. Jako że w mianowniku występuje również r^2 , wyrażenie $\frac{displacement}{r \cdot r^2}$ zostało zastąpione przez $\frac{displacement}{rCube}$

Czynniki *charge.getSign()* w liczniku odpowiadają za wyznaczenie odpowiedniego kierunku przyspieszenia

4.4 Kontrollery

1. Controller - bazowa klasa dla pozostałych kontrolerów zawierająca pole *eventBus* przechowujące obiekt klasy *Eventbus* do obsługi zdarzeń w grze.
2. InputController - klasa obsługująca zdarzenia wymuszone przez klienta przez funkcjonalności takie jak: przycisk, checkbox, pole typu 'input'

i kliknięcia myszą. Dla każdego typu interakcji użytkownika z programem jest zaimplementowana jedna z funkcji *registerButtonListeners()*, *registerCheckboxListeners()*, *registerRadioListeners()*, *registerInputListeners()*, *registerMouseListener()* wysyłająca odpowiedni komunikat dzięki *eventBus.emit()*.

3. GameControler - klasa obsługująca wszelkie zdarzenia w grze.

game pole przechowujące aktualną sesję gry.

registerListeners() główna funkcja implementująca reakcję na konkretne zdarzenie wysłane przez grę lub użytkownika poprzez *InputController*. Przez *eventBus.on()* sprawdza czy aktywne jest dane zdarzenie

clear() wyczyszczenie planszy i stanu gry

onDifficultyChange() - funkcja reagująca na zmianę poziomu trudności

placeCharge() - funkcja obsługująca umiejscowienie ładunków na planszy

showGoalMessageAnimation(), *showFailureMessageAnimation()* - funkcje wyświetlające animacje tekstu w zależności od zdarzenia

5 Literatura

1. Zbigniew Kąkol, Kamil Kutorasiński. Prawo Coulomba.
2. Zbigniew Kąkol. Fizyka. Kraków 2019
3. David Halliday, Robert Resnick, Jearl Walker. Podstawy fizyki. Tom 3